

BCU Babeş-Bolyai University Library Cluj

447/944

11/1

IZSÁK

ERDELY

• HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT •

**LAPTULAJDONOS:
ERDELYI KÁRPÁT
EGYESÜLET.**

XLI. ÉVF., 2. SZÁM
1944. FEBRUÁR

Erdély

Főszerkesztő és felelős kiadó: Dr. BALOGH ERNŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Jókai-u. 2. Telefon 36-37

Előfizetési ár évi 12— pengő. — Az EKE központi tagjai tagdíjuk fejében kapják. — Vidéki osztályok tagjai előfizetési díja évi 8— pengő. — Egyes szám ára 1— pengő. — Tagdíjak és előfizetési díjak befizethetők az EKE 72.478. számú csekkszámláján és a központi irodában Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. — Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig d. u. 6—8-ig. Telefon 36-37.

T A R T A L O M

*Győrffy István (Kolozsvár): Bács Márton
Egyeskői emlékezetére... — Gyulai Zoltán dr.:
Sugás környéki séták és túrák. — Kőrögi
Ferenc: Magashegyi sítúrákról. — Ijz.
Xántus János dr.: Érdekes cseppkövek a
Bácsitorokból. — R. I.: Túrara. — R. I.:
Régi túranaplókból. — Hírek. — Irodalom.*

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központjának és vidéki osztályainak levelezési címei:

Központ: Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. Telefon 36-37.
Besztercei osztály: Dr. Stieber Lajos Beszterce, Erdőigazgatóság.
Csikszéki osztály: Székely Géza, Csíkszereda, OMIH.
Dési »Cibles« osztály: Knizsek Károly, Dés. Villamosművek.
Felsőbányai osztály: Dr. Görög József, Felsőbánya.
Háromszéki osztály: Dr. Dobay Béla Sepsiszentgyörgy.
Marosszéki osztály: EKE marosszéki osztálya, Kazinczy-u. 13., Marosvásárhely.
Nagybányai »Gutin« osztály: Tréger Lajos, Nagybánya, Fürdőtelep.
Óradnai osztály: vitéz Solthy László, Óradna.
Révi »Zichy« osztály: Kulcsár Andor ref. lelkész, Rév.
Udvarhelyi osztály: Zárug András, kereskedő, Székelyudvarhely.
Zilahi »Meszes« osztály: Seress Miklós, Zilah, Király-u. 23.

ERDÉLY

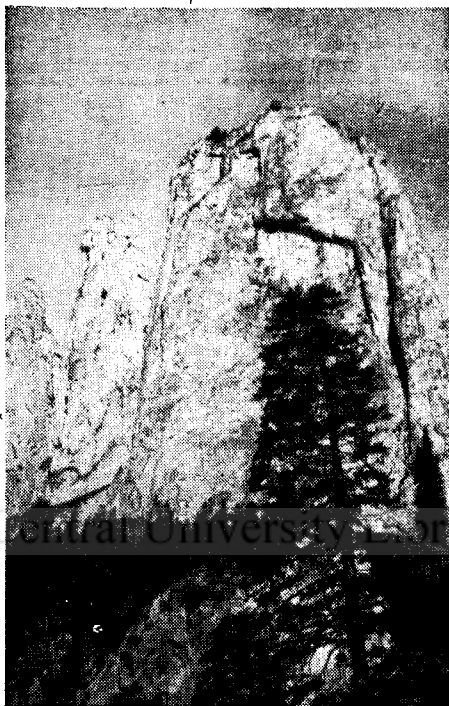
Bács Márton Egyesközi emlékezetére...

Láttál már jártodban fenn a nagy Hegyekben — kedves turista testvérem — *sas madarat* úszni az égen, mozdulatlan szárnyal, nagy körökben mind feljebb ívelve. Némán. Hallottál *fülemilét* is éjszaka csattogni. Láttál, méltóságos tudós *fehér* (s talán? — *fekete*) *golyát* vizes réten, szántókon nagy komolyan lépkedni; viháncoló, csapkodó, hápogó *vad-récéket* tavakon; sürgönydróton ficserékelni *fecskéket*. Belevág szívedbe az Élet zuhogó üteme a *kakuk* szóra, felvidámúlsz a *sárga rigó* füttyre... És mennyi példát hozhatnék fel még az esténként egy-egy bokorba bevágódó és ott hangos csiripeléssel esti traccukat egymásnak elmondó *házi verebek*en túl is... Mennyi egyéni változat, milyen más *vérmeiséglet*, milyen más *hatású* mindegyike. Nagy *embersasok*; nagy tudós *embergolyák*; bohém *emberrécék*; hűséges, becsületes *emberfecskék*; gondtalan öröknőtlen *kakukgavallérok*; cinikus, önző, ügyeskedő *emberverebek*; civódó irigy *sárgarigóemberek* — semmi különbség nincs köztük és köztünk.

De én nékem mégis csak *légkedvesebb*, ha korán reggel, éppen hogy dereng, indulok neki a nagy Hegyeknek még frissen... vagy este szürkületben, ha fáradtan ugyan, de a napi túra szép emlékeivel megtelve — megszólal az *énekes rigó!* Olyan rövid, alig néhány ütemű az éneke. De az olyan szép, olyan üde, friss. Olyan egyszerű, olyan keresetlen, de szívből jövő, tiszta hang, ami a Mindenség Urát dicséri. Jókedvű, vidám a trillája, nem nagyképű torokköszörülő, nem cifrázza művésziiesen, hanem csak úgy ni, ahogy Isten teremtette, egyszerűen mondja el kora-reggeli imádságát, mint *legeslegelső*. Még alszik, vagy már alszik mindenki, de az *énekes rigó* köszönti a Hajnal hasadását és a lenyugvó Napot... Ő a legutolsó búcsúzó, de a legelső üdvözlő is. Maga az *Erdő* ilyenkor *még*, vagy *már* alszik.

Ilyen énekes rigó voltál Te *Márton bá'* ott fenn az *Egyeskő*-nél. Hát itthagytad az *Egyeskő* temploma fehér oltárát?... szomorúan olvasom. El sem tudja képzelni az ember Nélküled az *Egyeskői* menedékházat. Pedig milyen biztonságérzetet adott az embernek a tudat, ha akármilyen esős, ködös, rossz idő van, majd *Márton bá'* kiségit, majd segítségül lesz vizes

gunyánk kiszáritásánál. Mintaképe volt a becsületességnek, a hűségnek, a tisztességtudásnak, a segíteni-mindenkin szolgálatkészségnek. Örült a lelke, ha kisegíthetett. Mert ő maga becsületes volt, lelkipápaszeme is az vala és ha Ő Balánbányára lemenőben — akadt össze felfelé szuszogó turistákkal, ha életében akkor is látta először, — nyomban megmondta, hol a „kőcs“...

Egyeskő három toronyoszlopa
az Öcsém felől.

(Fényk. Czibula Győző)

Késő este volt egyszer, már vackalódtunk a menedékházban, amikor különös hang ütötte meg fülünket. Hasonlított a pallérok munkaabba-hagyását jelző sínvas-ütögetéséhez, de mégse az volt, más taktusú. Végre mégis megnézzük.

A menedékháztól elment *Márton bá'* a Curmatura-hoz levívő ösvény kezdete kiindulásához; ott letette petróleumlámpáját, felakasztotta sín-vasát és lassu ütemben verte-verte; majd szünetelt s újra kezdte. Úgy révedezett füle — mert bizony a „melegítőt“ nagy magánosságában szerette —, hogy kiabálás hallszott az erdőből. Helyes irányba kívánta terelni az eltévedtet fénnel és hanggal... És nem tágitott, hiába mondtuk, mi nem hallunk semmi hangfoszlányt sem. Igaz, az ilyen „havasi medvé“-nek érzékszervei híhetetlenül finomak.

Kitűnő szemű, jó megfigyelő volt. Nemcsak az idő járását ismerte, hanem mi melyik és milyen nyaválya, betegség ellen jó. Öreg vén „kuruzsló“ — de igazában jól kúráló természetismerő volt. Esett ki a szeme, mikor mi ott intézetem tagjaival gyűjtő-üvegecskékkal bíbelődtünk, rögzítettük az anyagot. Mert effajtaakat még nem látott. Neki rögtön szemet szúrt, s megkérdezte, honnét való a *tőzegmoha* (*Sphagnum*), mert az itt nincs, a: „tüdőkáposzta“, ahogy szegény jó *Márton bá'* mondotta. Készséggel mutatott, magyarázott el mindent, mindenkinek. Csak mikor felesége is ott volt,

Marci bá' és felesége.

akkor, úgy láttam, — mintha *Márton bá'* — csendesebb lett volna... Kissé behúzta a nyakát... Az anyjuk-nak respectusa volt határozottan.

Ritka becsületességű ember volt. Az ott hagyott, ott felejtett kis vacak dolgokat is őrizte éveken át; hátha érte jönnek. Rajta aztán senki fia ne kereshesse.

E fenkölt szépséges, de vadon helyen olyan angyali teljes biztonságban aludt mindenki, mert ott örködött *Márton bá'*. De ha ő le is ment Balánbányára, kutyáját kikötve — ott hagyta maga helyett. Akármilyen későre is, de éjjelre mindig visszajött.

Egyik évben a *Fehérmezőn* ott maradt intézetem egyik tagjának fényképező gépje, amíg lovainkat lenyergeltük, s én a *Nagy Bárány havas szikláin* kerestem a magam mohakincseit; visszatértünk után valahogy ott

felejtődött a fényképező gép. Másnap kimentek érte, nem lelték. A csángó pásztorok semmit sem akartak róla tudni. Még a csendőrségnek is jelentettük. Hát 2 nap múlva, esőben, sárban, a Gyilkostótól lemenet turánkról, ki vár reánk? — *Márton bá'* szépen kiöltözve zöldhajtókás kabátban, vadászkalappal és — a megkerítette fényképezőgéppel. Lehozta boldogan. De így, kicsínositva, nekem legalább, *Márton bá'* nem volt olyan kedves, mint mikor keshedt kalapjával fejbúbján, pipázott a konyha küszöbén ülve szétvetett lábbal. Ekkor volt Ő az igazi — *énekes rigó*. Olyan szeretettel nézett fel az *Egyeskő* hatalmas szálfalára, akár az oltárra, avagy lefelé a *Vigyázókő*-re, boldogan pöfékelve...

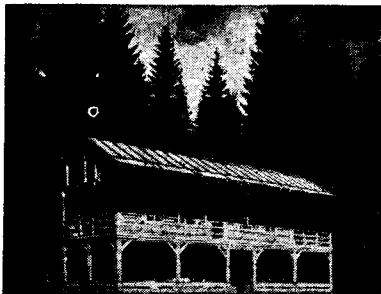
Nyomodat meg, Kedves *Márton bá'*, nem csupán Utánnad búsuló hűséges házörzöd keresi és búsul Utánnad, hanem sokan; és mindenki, aki az *Egyeskő*-nél megfordult s ha talán addig nem is, de ott bizonyosan megtanulta Isten csodaszép alkotásait bámulni s Alkotójukat imádni...

Márton bá' Lelkem! Áldjon meg az Isten túlvilági életedben is! Nézzél csak ott szét hamarjában az örök virágzó *danciás-mezőkön*, hol akad egy kis bokor! Szállj reá az ágára. És kora reggel és késő este füttyentsd el a Te egyszerű, tiszta, szívbőljövő rövid trillájú *székely rigó*éneked... Egyszer arra jártában csak észre vesz a Mindenség Hatalmas Ura s egyben: Teremtője... Észre fog venni! S ha megkérdezi Tőled, szerény, tisztaszívű, tisztahangú *székely magyartól*: mit akarsz fiam? — vágd ki bátran — mert leszen is foganatja: *csak* a Napfelkeltét hirdetem, esti nyugovásakor is, — Uram, adjad már szegény Hazám Napjának is felkeltét és örök Napsütését...

Gyórfly István (Kolozsvár).

MENJEN ÜDÜLNI az ERDÉLYI KARPAT-EGYESÜLET

Forrásligeti menedékházába

Megközelítése Nagybányáról, tengerszintfeletti magassága 1016 m.

Kirándulási lehetőségek a Rozsályra, Gutinra, hosszabb túra a rendkívüli szépségű Bódi-tóhoz.

Felvilágosítást nyújt az Erdélyi Kárpát-Egysület nagybányai osztályának elnöke: Tréger Lajos, Nagybánya, Fürdőtelep. Válaszbélyeg mellékelendő!

Sugás környéki séták és túrák

Írta: Gyulai Zoltán dr.

A nyári nyaralás idejében mindenki hangoztatja Borszék, Gyilkostó, Tusnád és a többi erdélyi nagy fürdő nevét. Igazán boldogok lehetünk, hogy oly sok szép, híres fürdő- és kiránduló helyünk van. Azonban az E. K. E. lapjában bizonyos lelki megelégedettséggel mondhatjuk, hogy sok kisebb és egészen kis fürdők van, amelyek Erdély nagy gyöngyei mellett, mint kisebb gyöngyök, ép úgy megérdemlik, hogy a figyelmet rájuk fordítsuk és hogy szépségüket feltárjuk. Nemcsak a romantikus tájak szépek. A szépségnek vannak intim finomságai is. Sokszor ezek a szép helyek könnyebben is elérhetők, minden nagyobb turista teljesítő képesség nélkül. Jó ezeket tudni ezért is, de jó az apró gyöngyszemeket ismerni azért is, hogy ismerjük egyáltalán kincseinket...

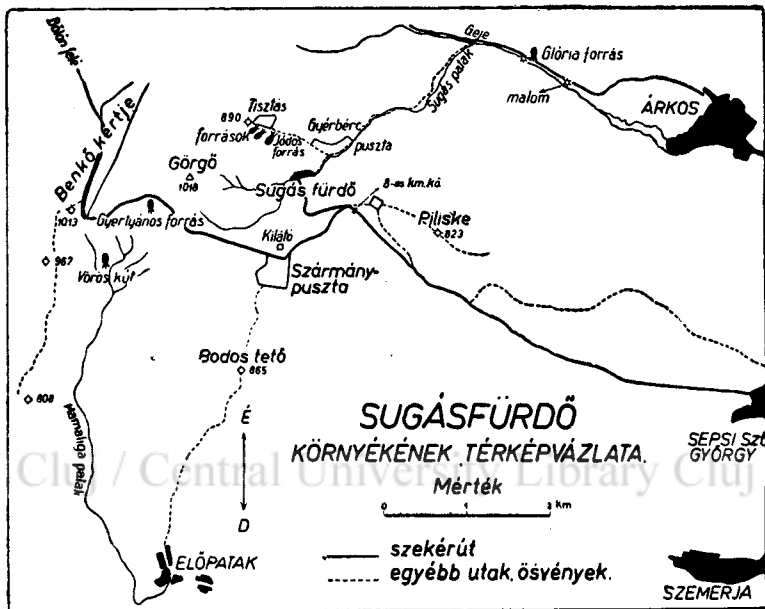
Egy ilyen bájos kis fürdők a Sepsiszentgyörgy melletti Sugás. A környék ismeri is, főképen a rheumás falusi betegek. De jó ezt tudni a komoly turistának is, mert olyan sajátos hangulata van és olyan sajátos kilátó pontjai vannak, amik kedvességben, festőiségben ritkán találják párjukat. Épen ezért ismertetjük egy kis vázlat mellett a Sugás környékén tehető kisebb és nagyobb sétákat, hogy a közeli Előpatak és Sepsiszentgyörgy lakói és látogatói felhasználhassák az alkalmat egy pár kedves sétára.

1. *Séta a kilátóhoz.* Kiindulás a gőzlő (szénsavas légfürdő) mögötti lépcsőn fel és tovább az ösvényen. Kék-fehér jelzés. A szálás erdőből fiatal fenyvesbe jutunk. Egy félóra alatt elérjük a tetőn a kilátót, ahonnan szépen látszik Sepsiszentgyörgy, a háromszéki síkság kb. és a Brassói hegyektől kelet felé az egész Kárpátok láncja. Egész balra a Szent Anna-tó meredek hármaskúpja. Jó világításban gyönyörű látvány. Igen szép naplemente után holdvilágnál is. Visszafelé ugyanott, vagy pedig a kilátó mellett elhaladó szekérúton balra le, bele a főútba és balra vissza Sugásig.

2. *Séta Árkos felé.* A vendéglő háta mögött, a patak mellett indulunk és mindig a patak mellett maradunk. Az első pár száz méter csúnya a sáros úton a sűrű fák alatt, de azután szép, keskeny, füves völgy kezdődik, mindjárt egy szép tisztással. Balra fel hegyvonulat erdővel, a neve „Gyér-bérc”. Az egész völgy igen bájos benyomást kelt, különösen naplemente előtt a tisztult esti levegőben. Balról 2—3 kis erecske csörgedez a hegyekben eredő források vizével. Jobbra egy kőrt jön, ez a Luka kertje. Ezen túl egy emelkedés és meredek esés a patak felé. Ezután a völgy szélesebb lesz és kb. egy óra múlva elérünk egy szélesebb völgyet, szinte merőlegesen a Sugás patak völgyére. Ebben egy nagyobb patak folyik balról jobb irányban. Ez a Geje patak egyik ága, átmegey Árkos községen. Egy malmot érünk a völgyben, majd az árkosi Glória borvízforrást és utána mindjárt Árkost.

A patak völgyében balra, tehát a hegyek felé igen szép sütőkemence alakú hegyek vannak. Szép kirándulás ebbe a völgybe felmenni. A völgy két ágra szakad. A Sugás patak baloldalán levő hegyek tetején, az ú. n. Várhegyen, állítólag várróm nyomai találhatóak. Sajnos, egyik térképen sincsen jelezve. Felkeresni csak ismerőssel, vezetővel célszerű. Visszafelé célszerű ugyanazon úton jönni. A hegyeken át is lehetséges, de fáradságos és könnyen el lehet tévedni. Az út tartama lehet oda-vissza két óra.

3. *Séta az erdőben.* Ha a sugási szekérúton indulunk, a 8-as kilométerkőnél bemegyünk balra az erdőbe az ösvényen, vagy a vendéglő mögött átmegyünk a patakon és egy jól kitaposott ösvényen felmegyünk a tulsó oldalon és az erdőben megyünk tovább — jelzés is van egyes fákon — ugyancsak elérünk a 8-as kilométerkőhöz. De itt nem megyünk ki a szekérútra, hanem az erdőben az ösvényen tovább megyünk. Ez már kevésbé járt ösvény, de a fák ki vannak vágva és szép füves út visz közöttük. Igen kellemes, hangulatos út, apró tisztásokkal. Majd jön egy nagyobb tisztás, két sarkában két szép nagy tölgyfával. Csendes, poétikus, megnyugtató hely. Az út az erdőben tovább folytatódik a Piliske felé.

4. *Séta a jódos forráshoz.* A fürdő fekvése kelet-nyugati irányú. Ha az északi oldalon a villák közül bárhol kimegyünk az erdőbe, szép szálas bükkerdőbe jutunk. Itt, ha egyenesen északnak megyünk, egy laposabb helyre érünk. Egyenesen tovább menve elérünk egy nagy árokhoz, amelyikben jobb irányban víz csörgedez. Ha az árok mellett fölfelé megyünk, több forrásra bukkanunk, amelyek vize az erdőt elmocsarasítva, belefolyik az árokba. Fenn van egymáshoz közel két igen bővízű forrás, az egyiknek vize egy nagy bükkfa tövéből folyik ki. Ezen a helyen az árkon túl egy szép, füves tisztás látszik. Ez kaszáló. Ha ezt megtaláljuk — ez fenn van már a tetőhöz közel —, akkor könnyű megtalálni a jódos forrást is, a két forrástól lefelé 100—150 lépésre van a borvízforrás. Be van fedve, vize egy kis árokba folyik. Vize hasonlít a Parádi vízhez, tehát inkább kénhidrogén. Az árkosiak azt tartják, hogy ez a legjobb borvíz itt. Ez a kirándulás megtehető két óra alatt, oda és vissza. Igen alkalmas meleg nyári délután szalonasütésre a források mellett. A források mellett elhagyott, jelzett út vezet, néhol a fákon még meg lehet találni a sárga jelzést. Ez a jelzett út

valaha az árkosi Benkő-forráshoz vezetett. Ide kimenni már egy napra van szükség.

5. *Mászás a Görgőre.* A fürdő felső részében, kb. a hideg fürdő mögötti szekérúton indulva, de nem kell az utakon menni, mert az utak erdőlő utak, — amelyek folyton változnak, — tehát egyenesen neki lehet vágni a csúcshoz. Ha mindig a legmagasabb pont felé tartunk, biztosan feljutunk. Az erdő nagy, szálas, bükkös. A vastag falevél rétegen még eső után is jól lehet járni, mert az eső vize eltűnik a falevelek alatt. Itt jó megfigyelni egyes öreg bükkfákat, hatalmas, sokszor töredezett törzsekkel. Igazi jelképei az élet-küzdelemnek, amit a fák is folytatnak a környezettel, de igazi jelképei az ős életerőnek is, amelyik a sebeket újra és újra begyógyítja és újra erőre kap. A tetőn először egy lankásabb rész van és ott látjuk, hogy az igazi csúcs még csak most kezdődik. Erre hamar feljutunk egy keskeny vágáson át. A tetőn háromszögletes torony van, de felmászni rá nem lehet. A túlsó oldalon fiatal sűrű erdő és fenyő-ültetvény van, sok málna és szederrel. Alkalmas kilátó pontról messzire el lehet látni a Bölön felé vezető tisztásra, legelőre és hegyekre. Visszafelé jöhetünk le is, de ha nyugat felé megyünk az élen, találunk szekérutakat, amelyek levezetnek egy nagyobb útra, amelyik az élen mindig balra tart és elvezet az 1. pont alatt említett kilátóhoz. Itt esztenákat is érint az ember. A Görgő magassága 1015 méter. A felmeneteli irányra jobbra vágott van, ahol július közepe táján sok az eper.

6. *Kirándulás Előpatakra.* Ha a fürdőből felmegyünk az 1. pont alatt ismertetett úton a kilátóhoz, onnan folytathatjuk útunkat tovább. És pedig a kilátó mellett elhaladó szekérúton jobbra, azaz csaknem nyugati irányban megyünk. Igen szép erdei séta már magában. Ezen az úton maradunk mindig az élen és nem térünk le esetleg az erdőlő szekérútra. Elmegyünk az esztana mellett és egy forrást érünk az úttól balra. Ez a Gyergyános forrás. Ha az úton tovább megyünk, a tető lapos, kissé mocsaras, jobbra elhagyunk egy kis emelkedést és kijutunk egy vágottba. Jobb oldalon erdő, balra a vágott.

Körülbelül az 1013 és 967-es pontok között a közepén nyírfából épített kilátó látszik. A kilátó mellől csodálatos kilátás esik délre, az egész háromszéki síkságra, jobbra le Brassó felé. Brassón túl a Bucsecsre és a Fogarasi havasokra. Jobbra látszik a botfalusi cukorgyár és még több község. Balfelé pedig a Kárpátok egész délkeleti és keleti kanyarulata. A lábaink alatt pedig meredek mélység, azon túl pedig a Sugási oldal hegyei, amint lassanként a síkság felé lejtnek. Igen szépek ezek is. Délkeletre egy keskeny völgy végefelé néhány piros fedelű ház látszik, ezek Előpatak község legalsó házai. Jobbra messze látszik az él, amint balfelé kanyarodik. Ha ezen megyünk tovább, mindenütt ezen csodálatos panorámát látjuk kb. a 808-as jelzésű pontig. El lehet menni egészen Előpatakig, de az út jobboldalán, amikor le kell szállni a patak medrébe, igen nehéz, mert a terület igen vízmosásos. Célszerű a nyírfa kilátótól, vagy pedig a 808-as ponttól alkalmas helyen leereszkedni a Mamaliga patak medrébe, ahol erdőlő szekérút mindenütt van. Itt van egy borvízforrás is, aminek a neve Vöröskút. Mindig vannak pásztorok, akik az utat meg tudják magyarázni. Csak a nyírfa ki-

látóig menni és vissza igen kellemes, igen szép kirándulás. Három óra alatt oda és vissza meg lehet tenni. A kilátó körüli vágottban sok eper, málna és szeder van.

Előpatak felé van az erdőben egy egyenesebb út is. Ez az első kilátótól, ú. n. Szármánypusztától indul. Kb. a kilátó és pásztorkunyhón át a sarokból van a kiindulása a Bodos tetőn át. Szekérrel nem járhatunk rajta, a kezdetét a fák lombjai eltakarják, de meg lehet találni, mert az erdőn átvágás van egyenesen. Ritkán kék-fehér jelzés is van. Ha ezen megy az ember egyenesen, eljut egy pontig, ahol egy nagy cserefa áll az úton, az egyetlen nagy cserefa az egész környéken. Itt az út kétfelé megy, a jobb-oldali uton kell az utat folytatni, mindig lefelé a völgybe. A völgyben van Előpatak. Sugásfürdőből ez az út a legrövidebb Előpatakra, de mindenütt olyan sűrű erdőben vezet, hogy belőle sehová semmi kilátás nincsen. Ebben a sűrű erdőben könnyű eltévedni is, mert szekérutak kereszteznek az átvágást és ha az ember egyszer eltévedt, nincsen mihez igazodni. Célszerű a kirándulást úgy csinálni, hogy odafelé az ember fent megy az előbb leírt gerincen, ahonnan egész végig gyönyörű a kilátás, visszafelé pedig ezen a rövid úton. Ha estére jár az idő, célszerű ezen a rövid úton vezetőt fogadni. Igen jól ismeri az utat Előpatakon Péter András, aki a borvíz üzemnél van és ott is lakik a sétány közelében.

Magashegyi sítúrákról

A Radnai havasok egész területe bővelkedik a jónál jobb sítérekben. A Magyar Sí Szövetség is itt látta jónak „A Nemzeti Téli Sport Központ” kiépítését. 650 m-ig vonaton, 850 m magasságig országúton lehet feljutni, ahol jól berendezett menedékházak, a közeljövőben pedig már minden igényt kielégítő hegyiszálló várja a síelőket. Borsafüred környékén a terep rendkívül változatos: az egészen kezdők épúgy, mint a leghaladottabbak megtalálják a részükre való feladatot és nem túlzás a sokaktól hallott nyilatkozat: „az a kár, hogy egyszerre csak egy helyen lehet síelni”. Havat biztosan lehet találni novembertől kezdve májusig szinte többet, mint amennyire a síelőnek szüksége van.

Középhegységhez szokott síelőink és téli turistáink azonban korántsem mozoghatnak oly felelősség nélkül a magyar síparadicsomban, mint azelőtt megszokott hegyeik közt tették. Egyszerűen azért, mert a körülbelül 2000 m gerincmagasságú hegység télen valódi magashegységgé lép elő, a Kárpátok zordabb klímája és hegységünk kevésbé feltárt állapota miatt. Ez a körülmény a turistától mindazon jártasságokat megkívánja, melyekkel az Alpok 3000-esei közt kell rendelkezni annak, aki örömet is szeretne találni egy-egy sítúrája során. Mindenfelé lavinaveszélyes lejtők, éles-kifűjt-eljegesedett gerincek, sok helyen hópárkányokkal és sziklatornyokkal várják a téli turistát, ehhez járul a hirtelen időjárásváltozás lehetősége, a gyakori köd-

képződés: mind megannyi olyan jelenség, ami a túrák nyújtotta páratlan élmények árnyékában lépten-nyomon súlyos következményekkel járó meglepetéssel fogadhatja az avatatlanoikat.

Borsafüred környékén a Magaskő és a Palást lesikló pályája már járt út, itt kevésbé kell meglepetésre számítani, légfeljebb különösen az első, bizonyos fokú sítechnikai készséget kíván, hogy a lesiklás élvezetes lehessen. A Magyar Sí Klub lóhavasi „Anikó“ menedékháza az úgynevezett „Síparadicsom“ közepén fekszik. A Gargaló és a Lóhavas északi katlana a legkitűnőbb terepek egyike, mindenki számára egyformán megfelelő lehetőségekkel. Maguk a csúcsok is könnyen elérhetők és pazar lesiklást nyújtanak. Természetesen nem gondolunk arra, hogy valakinek eszébe juthat direkt az északi letörésen át megközelíteni a Gargaló csúcsát, mert ez esetben valószínű a kudarcc. A M. S. Sz. az őszi folyamán magashegyi póznajelzést létesített az Anikó háztól a főgerincen lévő kereszttel jelölt nyergent át a Gargalóra, a Galacra, a sodronykötélpálya gerincmetsző pontjától le a Sziklásvölgybe és a Magaskői rajthelyhez, ahol védkunyhót is létesített. A Sziklásvölgyi lesiklás csak jó technikai felkészültségük részére ajánlatos, az átjárás a magashegyi rajthelyhez lavinaveszélyes időben a Galac északi oldala alatt kényes. Sokan használják az Anikó menedékháztól a Funtinai vízesés völgyébe vezető úgynevezett „Kuloárt“ lesikló útvonalnak. Néhány szép lavinát láttunk már a Kuloár alján elcsendesedni.

A Radnaborberek—Ünökkő—Anikóház—Puzdra—Horthy-csúcs—Borsafüred gerincvándorlás sokak fantáziáját fogja izgatni. Azonban az ilyen vállalkozás nem mindennapi; csakis helyismerettel rendelkező, jó erőnlétben lévő és jó technikai felkészültségű síelők kockáztathatják meg a megfelelő felszereléssel, a márciusi túra idejéről kezdődően, jó időjárási viszonyok mellett. Maga a gerinc koronája, hazánk legmagasabb pontja, a Horthy-csúcs, nem sítérp. Sokkal kevesebb fáradsággal sokkal jobb sítérpet találhatunk a környéken. Az észszerű megközelítése a Fehérkő gerinc felől történhet. A Mosolygó-tó felé néző katlan a véleményem szerint síelhető március—áprilisban, mikor a benne lévő hó elfirnesedik. Előbb kísérletezni benne, legalább is kihívó vállalkozás.

A Radnai havasokat versenyzők és túrásíelők egyaránt látogatják. A versenyzőknél a nagyobb technikai készség és álló képesség mellett feltűnő a tájékozódási készségbeli fogyatékoság kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett. A túrásíelők pedig csiga-lassan, a hegység méreteinek nem megfelelően fogyasztják a bőven rendelkezésre álló emelkedéseket, idegenkednek a nagyméretű meredek lejtőktől és a mély hótól. A túrákon még legotthonosabban mozognak a régi versenyzők, akik mellett sokat tanulhat és kialakulhat a magyar túrásíelő gárda.

Az eddig történt és még várható magashegyi szerencsétlenségek erkölcsi kötelességévé teszik úgy a M. S. Sz., mint a M. T. Sz.-nek, hogy a vezető

képzést, illetve a képesítést revízió alá vegye. Az M. S. Sz. 1937—1938. évi évkönyvében 23 magashegyi sítúra vezető és 21 sítúra vezető középhegységi van nyilvántartva. Ezek részére a M. S. Sz. tanácsa különösebb vizsga nélkül, síelő és hegymászó múltjukra való tekintettel, tiszteletből adta meg annakidején a fent említett képesítést. A jövőre nézve nem látom célszerűnek, hogy előzetes vizsga nélkül, a síelő és hegymászó múlt alapján bárki-nek is további képesítés adassék. Minthogy leginkább a turisták képzése a fontos, javasolom, hogy az M. S. Sz. delegáljon sí szakelőadókat, akik sí-technikai, felszereléstani, továbbá a magashegyek téli veszélyével foglalkozó előadásokkal kapcsolódjanak be a M. T. Sz. jelenleg is folyó vezetőképző tanfolyamának előadásaiba. A sikerrel letett elméleti vizsga, továbbá a sí-technikai készséget bizonyító M. S. Sz. jártassági próbának elért második fokozata jogosítaná a jelentkezőket arra, hogy a M. S. Sz. és M. T. Sz. által kijelölt gyakorlati vizsgáztatók felügyelete mellett, 8—10 napos magashegyi sítanfolyamon vehessenek részt. A tanfolyamon bemutatott gyakorlati tudásuk és itt szerzett tapasztalataik alapján azután a vizsgáztató bizottság sítúra-vezetőkké, illetve magashegyi sítúra-vezetőkké nyilvánítaná a résztvevőket.

A vezetőoktatás és képzés szabályozásával foglalkoznunk kell. Tudjuk jól az alpesi országok példáiból, hogy a leg gondosabb oktatás, szaktudás és elővigyázatossági rendszabályok ellenére is, könyörtelen következetességgel szedi áldozatait a fehér halál. Tudjuk, hogy az elhárítás eredményessége az oktatás mellett, hasonló mértékben függ a mentés megszervezésétől is. Mégis, kötelez bennünket a régóta sovárgott magyar magashegység, és miután az oktatás átszervezése látszik egyelőre a könnyebbnek a kérdés előbbrevitelére, hát kezdjük ott. De kezdjük.

Kövágó Ferenc.

Érdekes szalma cseppkövek a Bácsitorokból

Kolozsvár közvetlen környékének kirándulóhelyei között előkelő helyet foglal el a Bácsitorok. Látogatottsága különösen azóta emelkedett, mióta a várostól délre eső kedvenc kirándulóhelyek megközelítését úgyszólván lehetetlenné teszi a bécsi döntés által megvont határvonal.

A Bácsitorok azonban nem csupán tájképi szépségei miatt, hanem tudományos érdekességei folytán is megérdemli az érdeklődést. Ezeknek az érdekességeknek rendszeres összegyűjtése és feldolgozása mindmáig még nem történt meg. Csupán elszórt cikkek, szakkönyvek utalásai mutatnak arra, hogy földrajzi és őslénytani szempontból milyen kincseket rejtenek itt a mészkőszakadékok.

E sorok írójának régi vágya, hogy megírhasa a Bácsitorok monográfiáját, mely egyben kalauz is lenne a nyitott szemmel járó, nemcsak néző, hanem látó természetjáró számára is.

Nemrégiben egyik gyűjtő utam alkalmával akadtam reá arra az újonnan nyitott kőbányára, mely a patak jobbpartján úgyszólván közvetlenül az erdészház fölött emelkedik. A híres bácsitoroki mészkő kitermelését célozza ez a vállalkozás, mely számomra nem várt tudományos érdekességet hozott.

A mészkő tömböket itt hatalmas hasadások, szaknyelven *diaklázisok* törik át. Ezeket keresztül különösen az esős időszak alkalmával jelentős mennyiségű víz kerül a mészkőtáblák közé. A széndioxid tartalmú víz erősen oldja a meszet különösen ott, ahol a föld mélyében nagyobb nyomás alatt van. Ott, ahol a nyomás csökken, tehát nagyobb üregek, hasadékok esetében a vízcseppek felülete hirtelen megnő, belőle nagytömegű szénsav molekula távozik el s mészkővé redukált kalcium bikarbonát kicsapódik.¹ A vízcseppecske külső felületén parányi húzófeszültségek lépnek föl, melyek úgylátszik a csepp peremén a legerősebbek. Emiatt a széndioxid itt illan el s rakódik le a mészkő a fák évgyűrűihez hasonló körkörös formában.

Ezeknek ismerete által megérthetjük a cseppkőképződés általános törvényeit. A vízszivárgás erőssége a cseppek nagysága, az üreg hőmérséklete mind olyan tényezők, melyek döntően befolyásolják a cseppkövek alakját.

A bácsitoroki kőbánya hasadékaiban a cseppköveknek aránylag ritka fajtájára bukkantam. Hosszú, olykor 20—25 cm. nagyságú, vékony csövecskék ezek, felületük teljesen síma, színük fehéres rózsaszín. Vastagságukat finom mikrométeres műszerrel megmértem és azt 4.66—4.78 mm-nek találtam. A legvastagabbak átmérője sem haladta meg az 5.69 mm-et. Ezeket az adatokat figyelembe véve könnyen elképzelhetjük, hogy alakjuk meglepően hasonlít a vékony olasz makaronira a spaghettile, vagy egy vastagabb búzaszalma szárira. Eme hasonlóságok láttára el is nevezhetjük őket *makaroni*, vagy még inkább *szalmucseppköveknek*.

Irodalom: ¹ Cholnoky Jenő dr.: A cseppkő és mésztufa. Barlangvilág 1941. 1—4. füzet.

Kérdezősködésekre dr. Tudogdy János egyetemi magántanár úr volt szíves saját bácstoroki gyűjtéseit nekem megmutatni. Az általa begyűjtött anyag között fel is fedeztem egy ilyen kis szalmacseppkövet, mely a patak balparti köfajtóiból származott.

A szalmacseppköveket illetően kérdést intéztem dr. Kessler Huberthez az Aggteleki barlang igazgatójához, aki volt szíves elküldeni nekem egyik dolgozatát,² melyben hasonló képződményeket ír le a Gömör Tornai karszt Kopolya zsombolyából. Az itt talált és általa lefényképezett vékony calcit csövek néhány milliméter átmérőjűek és hosszúságuk eléri a 2.50 métert.

A különös szalmacseppkövek keletkezését úgy képzelhetjük el, hogy a földfeletti üregbe beszivárgó víz rendkívül egyenletesen, szabályos cseppek alakjában párolog el, s így hozza létre a finom calcit csöveket. Ez a szabályosság azonban csak addig tart, amíg a kis csövecske valamilyen oknál fogva el nem dugul. Ebben az esetben ugyanis a lecsapogó víz már a csövecske oldalain fog lecsurogni s ezáltal vastagítani, hízlalni fogja a cseppkövet.

Ifj. Xántus János dr.

² Dr. Kessler Hubert: A Kopolya zsomboly, egy új barlang a Gömör Tornai karsztban. Földrajzi Közlemények 1937. évi LXV. kötet 1—3. számából.

Túrára

Hőmérséklet észlelések a révi Zichy-barlangban és környékén... Egyike a tájképileg is legszebb és megoldatlan tudományos kérdésekben is gazdag területeknek a Sebeskőrös révi szurdoka... 1942. október 4-én a barlang előtti szabad téren 20² C⁰ a hőmérséklet... A barlangban a belső kaputól alig 10 méterre már 10⁹ C⁰ volt. A Kőrös mentén a völgy oldalak közel É. és D. fekvése következtében az erősen napos és árnyékos helyeken a növényzet is különböző. Mind ez talán bizonyítékul szolgálhat arra is, hogy itt nemcsak a barlangkutatóknak, geológusoknak, botanikusoknak, de az időjárás kutatóknak is vannak feladatai.

Berényi Dénes dr. írásából. Természettudományi Közl. 1943. LXXV. köt. 4. sz. 232. f.

Az erdélyi románok a középkori magyar oklevelekben... a XIV. század második harmadáig egyáltalán nem fordul elő Magyarországon román nyelvi eredetű földrajzi név...

Makkai László írásából. Erdélyi Múzeum, Kvár, 1943. XLVIII. évf. 1. f.

Lavina omlás a Kárpátokban eltemetett egy tizenöttagú síjárórt... a salgótarjáni acélgyári leventeegyesület síjárórét, amely a Horthy-csúcs megmászására vállalkozott, önként vállalt feladatának teljesítése közben lavina-omlás eltemette és a járőr tizenöt tagja, közöttük nyolc levente életét áldozta, ...mind, nagy turista és sígyakorlattel rendelkeztek és az ősz óta folyó előkészületek alatt, különleges magashegyi túrák követelményeivel is foglalkoztak. Alapos előkészületek után Borsa községből indult a 16 tagu járőr a Horthy-csúcs megmászására, a Mosolygó-tó katlanán keresztül. A szerencsétlenül jártak közül egyedül ifjú Vargha Kálmán dr. siskakosztályi elnök tudott kiszabadulni a hó alól, több órai megfeszített munkával. A körülmények vizsgálatából kitűnik, hogy a járőr útját alaposan előkészítették, minden elővigyázatossági intézkedést megtettek és a szerencsétlenséget elemi csapásnak kell tekinteni.

Új Magyarság, Bp. 1944. január 27.

A magyar turasielő történelemben példanélkül álló tömegszerencsétlenség figyelmeztet, elkötelez minden turistát, vezetőt és elsősorban oktatót. Jelenlegi turista képzésünk elégséges középhegységek járására. De a magashegyi terepoktatók előadása csak úgy lehet eredményes, ha a tanulni vágyók gyakorlati kiképzést is nyerhetnek a kétevezések világában. Nagy hiány az is, hogy kevés magashegyi jellegű menedékházunk van. Jó, de nem elégséges a radnai havasokban a Lóhavas aljában lévő menedékház. Nagyszerű lehetőségeket nyújt majd az épülő kelemen EKE menedékház. Térképen is fel kell tüntetni a lavinaveszélyes helyeket, stb. A leglényegesebb tanulság pedig legyen az minden turista számára: helyismeret nélkül, enyhülő időben ne induljon magashegyi síturára! — Kegyelettel állunk meg a magyar magashegyek rajongóinak sírhalma előtt!

B. I.

Régi túranaplókból

Kolozs vármegyei Osztály választmányi gyűléséről... Gámán József dr. titkár jelenti, hogy a r. k. státus igazgatótanácsával folytatott tárgyalások a Szt. János-kút helyreállítására nézve eredményre vezettek, s ennek következtében a kút és környéke, főleg Hirschfeld Sándor és Hangay Oktáv urak buzgalkodása mellett igen szépen rendbe van hozva. — Köszönőirat intéztetik a róm. kat. státus igazgatótanácsához.

A helynevek ügye... örömnünknek adhatunk kifejezést, hogy az Erdély-részi Kárpát Egyesület célja: nem új helyneveket gyártani s viszont tőlünk sem áll semmi távolabb, mint az, hogy a helynevek tervbevett helyesbítésének jogsultságát kétségbe vonjuk. Kik hazánk régi földrajzában járatosak, nagyon jól tudják, hogy helyneveink jelentékeny részükben, sokszor a fölismerhetlenségig vannak eltorzítva s hogy másrészt ősi, történetünk vagy nyelvészetünk szempontjából nagyértékű s leginkább magyar helyneveket más, újabb, kevesebbet mondó idegen elnevezések szorították ki. Az ilyeneknek helyesbítése, visszaállítása tehát épen históriánk érdekében volna kívánatos, mert ezáltal voltaképen multunknak egy-egy becses emlékét restauráljuk. Nem rombolunk, de építünk.

A Magyar Történelmi Társulat leveléből. Erdély, 1894. III. évfolyam.

A Magyar Történelmi Társulat „véleménye“, melyet fél-évszázaddal ezelőtt intézett Egyesületünkhöz, ma is időszerű és igazolja az EKE sokoldalú működésének. Ez uton is felhívjuk tagjainkat: túraikon kutassák a régi, esetleg még a nép nyelvén élő helyneveket. Nemzeti érdekünk, hogy a magyar hegyek, túra-helyek visszanyerjék eredeti nevüket.

Régi magyar turisták és utazók... Néhai való jó Mátyás király volt tudtommal az első turista, aki kolozsmegyei osztály tiszteletbeli tagja lehetett volna, ha már ekkor EMKE és EKE lett volna. Álruhában való turistáskodása közben

Itt is járkált hajdanában,
Hol mi járunk mostanában.

Talán mindnyájan tudjuk kolozsváriak az ő famózus kalandját városunk akkori érdemes polgármesterével, azaz bírójával.

Bánffi-Hunyadról seregétől titkon eltávozván, begyalogolt Kolozsvárra. Olyan ruha volt rajta, hogy a darabontok hóstáti embernek nézték s behajtották bíró uram udvarára fát hordani, isten nevében, egy pár ütleget fizetésért. Bíró uram is a fizetség helyett ütlegekkel, „kék fókokkal“ kínálhatta. Jó Mátyás király hordta hát a fát, de a „megróvási kaland“ bizonyítékául 3 darabra ráírta a nevét. Midőn aztán három nap mulva Gyulából seregével bejött a városba, számon kérte bíró uramat s a darabontokat, hogyan bánnak a szegénységgel; előhozatta a három megjegyzett hasáb corpus delictit, a bíró uramat valahol ott a „Báthory-ház“ előtt lefejeztette...

Igy turistáskodott Mátyás az igazságos Kolozsvár városában s a megye területén, jó példával járván előttünk, közel 500 esztendővel ezelőtt...

Szádeczky Lajos dr. írásaiból.

Erdély, 1893. II. évfolyam.

B. I.

HIREK

MTSz 1944. január 11-én megtartott tanácsülésen **Csizik Béla dr.** elnök üdvözölte **Rubányi Vilmos** társelnököt, — **MKE** főtitkárt —, turista munkálkodásának legfelsőbb helyről nyert elismerése alkalmával. **Vörös Tihamér** üv. másodelnök ezután ismertette a **Szövetség** zárszámadását és költségelőirányzatát. Bejelentette, hogy az **OSK**-hoz a jövőben minden segély kérelem csak a hivatalos út megtartásával, a Szövetségen keresztül intézhető. A segélyeket viszont az **OSK** közvetlenül küldi az Egyesületeknek és ugyanoda küldendőket vissza az elszámolások. De a turista munka kivételezésének ellenőrzését jövőben is a Szövetség intézi. Remény van az 1944. évi államsegélykeretnek lényeges felemelésére. — A Szövetség irodalmi és fénykép-pályázat határidejét február 29-ig meghosszabbította a Tanács. — Utazási ügyek előadója bejelentette, hogy a közel jövőben mentő-terepgyakorlatot rendeznek a budai hegyekben. **B. I.**

MTSz. január 25-én megtartott közgyűlésen **Csizik Béla dr.** elnök kegyeletes szavakkal méltatta a házáért küzdő és hősi halált halt katonák emlékét, majd megemlékezett a **Horthy-csúcs** aljában lavina omlás következtében elveszett 15 tagu levante járőr önfeláldozó vállalkozásáról. Közgyűlés tagjai álva hallgat-

ták végig az elnöki bevezetőt. Következőkben a turista politikáról, turista oktatásról és a vezetőképésről tartott általános érdeklődésre számoltató előadást. A túravezetőképészt a mai formájában nem tartja megfelelőnek, — mondotta többek között. A jelenlegi elméleti oktatást gyakorlati irányba szeretné irányítani. Erre a magyar magashegyek is kényszerítenek bennünket. Gyakorlati és nem szoba-turistákra van szüksége hazánknak! — A turista élet alapja legyen a második megbecsülése, mert csak úgy remélhetünk mi is megbecsülést, segítséget; magasabb, nemzeti szempontok által irányított turista munkánkhoz. — Titkári jelentésből megtudtuk, hogy turistáink az elmúlt évben 800-al több, összesen 5872 szövetségi igazolványt váltottak ki. — Zárszámadást és költségvetést hozzászólás nélkül elfogadta a közgyűlés, majd hozzájárult a tagjáruléknak 40 fillérről 60 fillerre emeléséhez. — A hatóságok képviselőinek jelenlétében megtartott közgyűlést a szebb magyar jövő eljövételének reményével zárta be **Csizik Béla dr.** elnök. **B. I.**

Budapesti Sport Egyesület Turista Szako. alakulásának huszadik évfordulóján rendezett ünnepi közgyűlésen, **Szabó Endre dr.** tartalmas főtitkári jelentésével bepillantást nyertünk egy alkotó: menedékházat építő, forrást fogláló, útjelzést létesítő „csak szakosztály“ működésébe. Főváros képviselőinek, tagegyesületek kiküldötteinek jelenlétében megtartott közgyűlés lelkesen ünnepelte a szakosztály ügyeinek 20 év óta fá-

radhatatlan intézőjét: R o m h á n y i Antal dr-t. — Díjkiosztással zárult a családi közgyűlés. **B. I.**

Mátyás-túráinkról.

Megértették tagjaink a kirándulásra hívó szót. Nagy számmal látogatták a szövetségi Mátyás-túrákat. Túravezetőink áldozatos munkával szervezték, készítették elő, vezették a túrákat és küldték be a túrajelentéseket. Ez az eredmény, mely országos viszonylatban is nagyszerűnek mondható, igazolja vezetőink céltudatos munkáját és tagjaink megértő segítségét. Kifejezője a hivatott vezetők és az áldozatos tagok közötti „jó turista szellemnek“. Haladjunk tovább ezen az úton!

Egyesületünk rendezésében megtartott 45 szövetségi túra beérkezett jelentése szerint az EKE Mátyás-túra kimutatása a következő:

	tagrésztvevő
Központ — — — — —	429
Marosszéki Osztály — —	384
Budapesti tagok — — —	100
Besztercei Osztály — — —	39
Gutin Osztály — — — —	34
Meszes Osztály — — —	12
Széplési Osztály — — —	11
Csíkszéki Osztály — — —	7
Óradnai Osztály — — —	4
Háromszéki Osztály — —	2
Révi Osztály — — — —	2

Összesen: 1025

Szövetségi Mátyás-túra kimutatásban a társegyesületek sorrendje a következő: MTE 1596, EKE 1025, MKE 854, Póstás 444, Törekvés 373, BSE 333, BBTE 289, MMTE 282, Ker. ITE 148, Tébe Leventék 137, Vándorkedv 137. Összesen 6320 igazolványos turista résztvevő. — Az országos kimutatás második helyének elérése, és megtartása a mai rendkívüli viszonyok mellett, hatalmas teljesítményt jelent. Ez az eredmény a központi és osztály vezetők fáradozásának, a tagok megértő összmunkájának a gyümölcse. Kérjük tagjainkat az 1944. évben is látogassák hasonló turista lelkesedéssel egyesületi turáinkat.

Kir. Biz.

Kirándulások bejelentése. Az 1944. évi kirándulások bejelentésére ez uton is felhívjuk az Osztályok figyelmét. Minden jelentősebb túrát felvesszünk lapunk kirándulási rovatába. A központi és osztály-tagok között szeretnénk elmélyíteni a kapcsolatot a túrák összeegyeztetésével, meghírdetésével. A társegyesületek részéről is érdeklődnek az erdélyi túrák iránt. Ezért távolabbi turista testvéreinknek is szeretnénk jó szolgálatot tenni egyesületi túráink meghírdetésével, hogy minél többen megismerhessék nagyszerű túrahelyeinket. — Az Erdélyben meghírdetett túrákat a Mátyás-túrákhoz hasonlóan pontozzuk. Állandóan ismertetjük az Osztályok túrapontszámát. Kérjük a túratervek mielőbbi beküldését.

Kir. Biz.

Kir. Biz.

A Mecsek Egyesület 53. Évkönyve.
Szerkesztette: Szécsey Béla egyesületi ügyvezető főtitkár. A szokottnál kissé szerényebb köntösű, mit azonban megmagyaráz a háborús idők nehézsége. A 62 oldalra terjedő Évkönyv felerészét az Egyesület hivatalos közleményei teszik: a választmány jelentése, pénztári számadás az 1943. évről, költségvetés az 1944. évre, az Egyesület tisztikara és a különböző szakosztályok jelentése. A második fele közérdekű rész a következő tartalommal: Várady Károlytól „Hegedű szól a hegytetőn“ (vers), ugyancsak tőle „A férfi otthona“ (vers), Szabó Zoltántól „Haza és magyarság“, Sz. B.-tól „A tavasz Himnusza“ (vers), Dénes Gizellától „Boldogasszony völgye“ (regényrészlet), Öreg Porszemtől „Lemondás“ (dal), Horvát Adolf Olivértől „A pécsi Mecsek növénytakarójának ket-tőssége“, dr. Szabó Pál Zoltántól „Magárhegy és az ürögi rét“, Szécsey Bélától „A turisztika, mint az ifjúságot nevelő eszköz“. (Helyesebb lett volna a turistaság vagy a természetjárás szót használni.) A külön-műmellékleten hozott szép fénykép-

illusztrációk főképpen a Mecsek szépségeit mutatják be. A hivatalos részben, különösen a szakosztályi jelentésekben sok szép és üdvös eszme célkitűzését olvassuk, s kívánjuk, hogy ezeknek megvalósításában testvéregyesületünknek munkája legyen lelkes, kitartó és eredményes.

IRODALOM

Az Országjárás riportkönyve.

A köpypiac eseménye lesz az Országjárás most megjelenő riportkönyve, amelyben 75 eredeti cikk és fénykép mutatja be, tájegységenként csoportosítva, hazánk gyönyörű tájait, városi és balatoni kulturáját, turista- és síhelyeit. A honismeretet szolgáló értékes munkához Hankiss János kultuszállamtitkár írt előszót. A könyv bolti ára 10 pengő, a lap kiadóhivatalában (IV., Párisi-u. 1.) 8 pengő.

A vadregényes Hargitán kb. 1350 m. tenger színe feletti magasságban van az Erdélyi Kárpát Egyesület

Uz Bence menedékháza:

8 szoba 18 ágygal, 2 tömegszállás 36 ágygal.
Megközelítése: Csíkszeredáig vonattal, innen naponta kétszer közlekedő Mávaut járáttal.

Hálódíjak: közös hálótermekben ágynemű nélkül EKE tagoknak 1 P, szövetségi tagoknak 1.50 P, nem turistáknak 2 pengő. Hálódíj ugyanott ágyneművel 1.60, 2.20 és 2.80 pengő a fenti sorrendben. Kettő és három ágyas szobákban 3.30, 4, 4.70 pengő. Hozzászámítanak még 10% kiszolgálási és 5% forgalmi adót. Levelezés: Székely Géza, Csíkszereda, Kossuth Lajos-u. 26. sz.

Télen, nyáron nyitva. Korlátlan kirándulási lehetőségek a Hargita minden részébe.

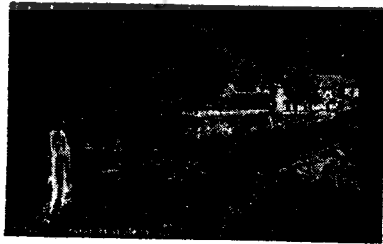
Erdély kapujában, a Sebeskörös csodás völgyében, a Zichy csepkőbarlang közvetlen közelében áll az Erdélyi Kárpát Egyesület

Zichybarlangi menedékháza,

ahol 17 szoba és közös turista háló áll a nyaralók rendelkezésére.

Megközelítése: Személyvonattal Zichybarlang megállótól 5 perc. Gyorsvonattal Rév nagyállomástól 6 km. gyalogút.

Hálódíjak: közös turista szálláson pokróc nélkül: 1 pengő. Egyágyas szoba díja EKE tagoknak 2, szövetségi igazolvánnyal ellátott turistáknak 3, nem tagoknak 4 pengő. Kétágyas szoba a fenti sorrendben 4, 6, 7 pengő. Teljes napi penzió napi háromszori bőséges étkezéssel EKE tagoknak 12.— P, szövetségi tagoknak 13.— P, nem turistáknak 14.— P. 8 napnál hosszabb ideig tartó ott tartózkodás után engedmény.

MINERVA

Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.

Kolozsvár, Brassai-utca 7 szám.

Az erdélyi magyar egyházak könyvkiadó és nyomdai vállalata.

Minerva Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár. 44% (Nyomdai t. v.: Major József.)